

Mattheus 5:13-16
vs 14a Gij zijt het licht der wereld.

1 toezegging

2 waarschuwing

3 aansporing

Gemeente,

De burgers van Gods Koninkrijk. Die heeft Jezus getypeerd in de zaligsprekingen. Als armen van geest, treurenden, zachtmoedigen, hongerigen en dorstigen naar de gerechtigheid, barmhartigen, reinen van hart, vreedzamen. Dezen werden genodigd tot de tafel van het Heilig Avondmaal. Zalig zijt gij! Want uwer is het Koninkrijk der hemelen, gij zult vertroost worden, het aardrijk beerven, verzadigd worden, barmhartigheid geschieden, God zien, Gods kind genoemd worden. Daarom: zalig.

Maar van jezelf geef je zo hoog niet op. Integendeel, treurend over je houding tav God. Wat ben ik voor een mens, wat doe ik de Heere aan, wat komt Hij aan mij tekort. Mijn zonden, mijn zonden, mijn schuld.

En wat stelt het voor? Wat zie ik voor vrucht om mij heen? De gedachte bekruipt je wel eens: waar doe ik het eigenlijk voor? Wat heb ik voor invloed, wat houd ik tegen, wie breng ik tot bekering?

En Jezus zegt Zelf: u zult vervolgd worden, mensen zullen u smaden en liegende kwaad van u spreken. Er zijn delen van de wereld waar dat veel erger gebeurt dan bij ons, maar toch: het algemeen klimaat is er niet één van begrip en tolerantie.

1 toezegging

Maar, zegt Jezus, het zout der aarde, gij zijt het licht der wereld. Dat is een uitspraak, een toezegging. Zout en licht, niet van je huis, je gezin, niet van de gemeente, niet van de kerk, zelfs niet van land en volk, maar zout en licht der wereld! De wereld wordt door u gezouten en verlicht.

Kijk, als wij iets willen bereiken, dan hebben we grote middelen nodig. Als je de wereld wil veranderen, beïnvloeden, dan heb je veel geld nodig, denk aan de Amerikaanse presidentsverkiezingen. Dan heb je een hoge positie nodig, een Obama, of een Merkel of een Sarkozy, die kunnen, misschien, iets veranderen op economisch gebied. Dan heb je de meest moderne bewapening nodig, Amerika, Iran, Israel om mee te tellen op de wereldkaart. Maar als God iets wil bereiken, als God de wereld wil veroveren, dan gebruikt Hij daar discipelen voor. Die Hij apostelen maakt en uitzendt over de wereld. En door de dienst van de apostelen is de wereld verlicht met het Evangelie. Maar zo werkt de Heere nog steeds: door eenvoudige mensen, burgers van Zijn rijk, verandert Hij de aarde, de wereld.

Zout der aarde: vroeger toen er nog geen koelkasten en diepvriezers waren gebruikte men zout. Zout om etenswaren goed te kunnen houden en te bewaren. Ouderen weten dat nog wel dat je etenswaren in het zout zette. Dan kon je bonen de winter door bewaren en goedhouden. Kwam er geen bederf in. zout weert het bederf. Tegelijk geeft zout smaak aan het eten. Maakt het gekruid en pittig. Dat houdt wel in dat als je een wondje hebt en daar komt zout in, dan bijt het, dan steekt het en doet zeer.

Zout der aarde. God gebruikt burgers van Zijn rijk om het bederf te weren. Het bederf van de zonde. In bedrijven, structuren, gemeenschappen, vriendenkringen, families. Zonde, die mensenlevens wil binnenkomen en bederven, totdat ze weggegooid moeten worden. Gij zijt het zout: door u houd Ik dat tegen. Red Ik mensen van het bederf. Dat geeft smaak. De smaak van liefde en dankbaarheid. Door de burgers van Zijn rijk geeft God glans aan het leven. De glans van onbaatzuchtigheid en liefde. Maar dat kan wel steken. Zout bijt. Mensen kunnen zich gestoken voelen. Als hun zonden worden aangewezen. Door je wandel of door je woorden, en dat steekt ze, dat doet zeer.

En licht der wereld. In het donker weet je niet waar je tegenaan loopt, word je een beetje angstig wat er op je pad komt. Door licht kun je zien. Door licht kun je voor je uit kijken. Heb je uitzicht. Zie je wat er voor je staat of op je afkomt. Licht geeft vreugde, neemt angst en onzekerheid weg. Licht geeft uitzicht. Licht geeft zelfs leven aan planten en gewassen.

Licht der wereld. God gebruikt burgers van Zijn rijk om het duister te verdrijven. De duisternis van onkunde. Van leven zonder te weten Wie God is, wat de eeuwigheid is, wie jezelf bent. Duisternis van onzekerheid en angst al kan die goed gecamoufleerd of overschreeuwd worden. Licht geeft zicht en uitzicht, hoop en vreugde, leven.

Nou kennen we waarschijnlijk allemaal de tekst wel uit Johannes 8:12. Daar staat: Ik ben het Licht der wereld. Dat zegt Jezus. In Zijn God-zijn, in Zijn woorden, in Zijn wonderen, in Zijn lijden en sterven, in Zijn opstandig is Hij het licht der wereld. Dat weten al die burgers van Zijn rijk. Ik was duisternis, blind. Ik wist niet van God, eeuwigheid en mezelf. Ik was geestelijk dood, vals gerust en als dat doorbroken werd dodelijk beangst. In de greep van zonde en bederf. Maar U sprak. Uw woorden waren als zout dat stak en beet. Dat pijn deed in de wonden van mijn zonden, in mijn hart. En U bracht licht. Licht, zicht op U, op de eeuwigheid, op Christus. Uitzicht op de heerlijkheid, vreugde in U, leven met U.

Ik ben het licht der wereld. Maar, zegt Hij hier in de Bergrede, daar gebruik Ik u voor, daar gebruik Ik de burgers van Mijn rijk voor. Toen Ik op aarde was, toen sprak Ik de woorden Gods, toen Ik op aarde was, leefde Ik het leven met Mijn Vader, maar nu Ik ten hemel gevaren ben, zijt gij dat zout, dat licht. Ik ben niet meer in de wereld, maar gij zijt in de wereld. En het bederf tegenhouden, de invloed van de zonde weren en keren, anderen ontdekken aan zonde en leven zonder God, anderen tot kennis brengen van de waarheid, anderen het licht van uitzicht, vreugde in God geven dat doe Ik door middel van u! Gij zijt het zout der aarde, gij zijt het licht der wereld. Omdat Ik u daarvoor gebruik.

Gemeente, avondmaalganger, dat mag toch het verlangen zijn? Dat je leven daartoe gebruikt mag worden. Als je bedrijf een nieuw filiaal mag open in Amsterdam dat is wat, als je een baan krijgt bij een wereldberoemde multinational dat is wat, maar als je een ander tot Jezus hebt mogen brengen, als je winkelopstelling op zondag hebt kunnen voorkomen in je woonplaats, dat vind je toch meer waard? Of niet? Waar leef je eigenlijk voor als het niet hiervoor is? Ja, voor jezelf, voor je gezin om een bestaan te hebben, om vooruit te komen, om toekomst te hebben, om ergens van te genieten, om je carrière te kunnen plannen en maken. Maar nutteloos voor God en Zijn rijk? Alles wat je krijgt van Hem alleen gebruiken voor jezelf. Als burger van Gods rijk mag je toch verlangen dat je leven van nut mag zijn voor Zijn Koninkrijk? Dan mag toch je gebed zijn: Heere, geef dat mijn leven middel mag zijn om anderen de ogen te openen, om anderen te ontdekken aan zonde en leven zonder God, om anderen licht te brengen. Laat mij dat mogen zijn, Heere. In mijn huwelijk en gezin, in gemeente en familie, voor kerk, land en volk, ja voor de hele wereld. Dat mijn leven bederf mag weren en kennis van U en vreugde in U geven mag. Heere, geef mijn leven die kracht, open ogen van anderen, maak mij nuttig voor U en voor Uw rijk. En als ik daar weinig van zie, in mijn gezin, om me heen, in ons land en volk, dan temeer de HEERE blijven aanroepen. Gods woorden worden beproefd. U hebt toch gezegd: zout der aarde, licht der wereld. Hoe minder je ervan ziet, hoe meer je op dit woord wordt teruggeroepen. Maar U hebt het gezegd. Maak het waar HEERE.

2 waarschuwing

Dan de waarschuwing. Wat het zout betreft: als het zout smakeloos wordt, waar deugt het dan nog voor? Zout kun je nergens anders voor gebruiken. Als het niet meer zout is, wat moet je er dan mee? Als een burger van het Koninkrijk in woord en wandel niet meer smaak geeft en net meer bijt in de wonden van zonde. Waar dien je dan nog toe?

Waarvoor kan God je dan nog gebruiken? Nergens voor. Dus: laat je leven niet zouteloos worden. Zijn kracht niet verliezen. En wat het licht betreft: als je een kaars aansteekt wie is dan zo dwaas om er een omgekeerde emmer overheen te zetten? Als je een schemerlamp aandoet, wie is zo dwaas om er een zwarte vuilniszak overheen te knopen? Dat is toch dwaasheid? Een burger van het Koninkrijk die zijn licht verbergt, bedekt.

En toch kan dat. Daar waarschuwt Jezus tegen. Dat je als christen je kracht en je licht verstoppt. Dat je je helemaal terugtrekt. Terugtrekt in eigen kring. Onder bekenden en gelijkgezinden. Maar zout dat in het vaatje blijft doet geen nut. Licht in een hoekje van de kamer met een kast ervoor doet geen nut. En als Jezus dat eens gedaan had? Zich had opgesloten waar Hij Zich thuisvoelde. Als Hij in de hemel was gebleven? Waar het veilig was voor Hem en goed? Hij zegt Zelf: gelijk de Vader Mij gezonden heeft, zend Ik ook u. Hij zendt de burgers van Zijn rijk. En je mag Hem wel vragen: Heere Jezus, waarheen wilt U mij zenden? Waar is Uw plaats voor mij in Uw rijk? Waar wilt U mij hebben om zout en licht te zijn?

Maar dan komt de waarschuwing met nog meer kracht tot ons. Laat het zout niet krachteloos worden. Dat geen bederf meer weert, dat het geen bijtende werking meer heeft en geen glans meer geeft. Dat geldt de prediking. Laat de prediking geen prediking worden waar het bederf niet meer genoemd wordt. Waar geen zout meer in de zonde wordt gestrooid. Prediking moet de vinger op de zere plek leggen, anders is het geen prediking meer. Trek de lijn maar naar huisbezoek: dat moet de zondeplekken aanwijzen en dat doet zeer, dan ben je geneigd je gauw terug te trekken.

En dan elke burger van het Koninkrijk. Laat het niet zo zijn dat je het bederf niet weert en geen zonden aan durft te wijzen. Je durft het niet aan de vinger op de zere plek te leggen. Ik weet het: dat moet niet met de botte bijl, en je hoeft geen parels voor de zwijnen te gooien zodat het nog erger word. Maar halen wij die zwijnen soms niet erg graag van stal? Zeggen we niet al te makkelijk of graag: 'het helpt toch niet', of: 'het valt toch verkeerd'. Hebben we het wel eens onder 4 ogen geprobeerd? Om ons kind te waarschuwen, onze collega, ons familielid? Of durven we nooit iemand te waarschuwen? Komen we nooit op voor Gods rechten? Zie de Heere Jezus eens: al werd Hij erom veroordeeld, gesmaad, bespot, vals beschuldigd, Hij heeft niet gezwegen, Hij wees de zonde aan. En ik....?

En in plaats van de glans en smaak van liefde tot God en Zijn rechten is ons leven verduisterd door schaamte en door een houding dat

wij eigenlijk hopen dat wij er niets van zullen kunnen zeggen. We zwijgen liever dan dat we spreken. Terwijl anderen in vuur en gloed staan van een Elfstedentocht of van voetbal of van volleybal, en het eraf spat dat ze dat geweldig vinden, hangt er over onze godsdienst een waas van schaamte en krachteloosheid. Als christen, als belijdend lid, als avondmaalganger. Het zout is krachteloos geworden. Lauw.

En het licht? Onder de emmer? In de vuilniszak gebonden? Omdat je het niet durft te laten merken. Onder elkaar gaat het nog wel, maar onder anderen..... Je durft niets te laten merken van wat je weet en kent. Je bidt niet in de kantine of in de bouwkeet. Het licht onder de emmer. Niks laten merken. Je praat mee met anderen over het weekend, zonder iets te zeggen over de zondag. Je praat maandagmorgen mee over vrouwen en topsport. Je gaat naar het café en je zit bij Joop. En ze merken niks aan je. Een emmer over het licht.

En je bent op school, op verjaardag en het klinkt om je heen, ja, gezondheid is de grootste schat. Ja, als je maar geen pijn hebt als je sterft, dat is het belangrijkste. En je knikt wat en je zwijgt. Een emmer over het licht. Want we weten wel beter, maar we verspreiden het niet, we zwijgen. Als christen, belijdend lidmaat, avondmaalganger.

Jezus zegt: dwaas. Licht onder een emmer zetten. Daarvoor maakt Jezus je geen licht. Daarvoor geeft de Heere je niet de kennis en Zijn verbond en woorden. Daar is ergens dat woord in de Schrift: een ieder die Mij verloochenen zal voor de mensen zal ook Ik verloochenen voor Mijn Vader. En wie zich Mij en Mijn woorden schaamt voor die zal Ik Mij schamen voor de Vader en Zijn engelen. Waar is zulk zout nog goed voor, waarom zou je zo'n licht nog aanlaten? Omdat gij noch heet zijt noch koud, zo zal Ik u uit mijn mond spuwen zei Jezus eens.

Als je toch eens let op de Heere Jezus, wat had Hij er niet voor over om zout en licht te zijn? Hij schaamde Zich niet, Hij sprak, Hij beleed. Onbevreesd. En als je op de Vervolgde Kerk let, wat heeft die er niet voor over, wat moet die niet ervoor dragen en verdragen?

Gemeente, de Heere Jezus is vol vergeving en genade en barmhartigheid. Waar zou je heengaan dan tot Hem? Heere, ik ben zo zwak, zo vol schaamte, zo bang voor mensen, voor mijn naam en eer, zo zonder glans en vuur en gloed voor U en Uw rijk. Geef mij vergeving, geef mij licht en kracht, maak mij Uw beeld gelijk. Dat hebt U toch beloofd aan Uw tafel. Heere, maakt U het waar. Voed mij, sterk mij naar Uw belofte. En die gemeenschap met Christus geeft kracht en moed. Die gemeenschap met Hem geeft vrijmoedigheid en woorden.

3 aansporing

En dan de aansporing: laat uw licht also schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken zien en uw Vader, Die in de hemelen is, zullen verheerlijken. Gedoopte, belijdend lid, avondmaalganger, laat wat God u heeft gegeven aan kennis, genade zichtbaar zijn, hoorbaar zijn, merkbaar zijn. Opdat anderen uw Vader Die in de hemelen is verheerlijken. Uw Vader. Opmerkelijk hoe vaak Jezus dat zegt in de Bergrede. "Vader".
5:45 opdat gij moogt kinderen zijn van uw Vader.

5:48 weest dan gij volmaakt gelijk uw Vader Die in de hemelen is volmaak tis.

6:4,6,18 want uw Vader, Die in het verborgen is zal het u in het openbaar vergelden.

6:8 uw Vader weet wat gij van node hebt eer gij Hem bidt.

6:32 want uw hemelse Vader weet dat gij al deze dingen behoeft en zij zullen u toegevoegd worden.

7:11 hoeveel te meer zal uw Vader goede gaven geven degenen die Hem bidden.

7:21 die daar doet de wil van Mijn Vader Die in de hemelen is.

Zalig zijt gij, want gij hebt God tot Vader. Verzoende, ontfermende, zorgende, sparende, opvoedende vader. Die almachtig is. Die u voedt en laaft. Eten en drinken geeft voor uw ziel. Dat betuigt de tafel van het Heilig Avondmaal: Vader ben Ik. In Christus bent u niet meer slaaf van de duivel, kind des toorns, maar kind des Vaders. Aangenomen, verzoend, tot erfgenaam gemaakt. Laat uw licht schijnen opdat zij hem verheerlijken zullen Die het waard is. Opdat mensen iets van Hem zullen zien. Mensen die God niet zien. Die blind zijn voor Christus. In duisternis leven en wandelen en denken. Maar hoe kun je in donker zien dat de zon er is? Hoe kun je 's nachts zien dat de zon er is? Aan de maan. Want de maan glanst omdat de zon haar beschijnt. Aan de maan kun je zien dat de zon er is. Hoe kunnen mensen in de duistere wereld zien dat God, dat Jezus er is? Aan Zijn kinderen. Die als de maan de glans vertonen. Dat anderen zullen zeggen: als jij zo leeft en zo doet en daar zoveel voor over hebt, dan moet je dat wel van een ander hebben. Ja, van God, van Jezus.

Laat uw licht schijnen. Schaam je niet voor de kennis van de Heere Jezus. Zo vol van Hem, zo verlangend om te getuigen. Omdat je het zo goed had toen je gebeden hebt, in de kerk geweest was. Dat je niet kunt laten om ervan te spreken. Het wil er gewoon uit. Je moet je geweld aandoen, soms moet dat helaas, om er niks van te zeggen.

Laat ze uw goede werken zien. Hoofdstuk 5 noemt wat verder: als je weet dat iemand iets tegen je heeft, zoek hem op en erken je ongelijk, je schuld. Zie geen vrouw aan om haar te begeren. Laat je ja ja zijn en je nee

nee. Laat je smaden en slaan als het omwille van het Evangelie is. heb je vijanden lief, zegen hen die jou vervloeken, bidt voor wie jou vervolgen. In hoofdstuk 6: schaam je niet om liefdadigheid te betonen, om iemand die gepest word te helpen, een Marokkaan wegwijs maken, om in het openbaar te bidden en Bijbel te lezen waar anderen bij zijn. Waarom niet in de trein? In hoofdstuk 25: bezoek gevangenen, kleed de armen, voed de hongerigen, bezoek zieken, wie op je pad komt bewijs naastenliefde.

Laat je licht schijnen: concreet gemaakt. Je draagt als christin geen diep decolleté of minirok en je legt uit dat je anderen niet in verzoeking wil brengen. Laat je licht schijnen. Je gaat zaterdagavond niet naar Custwijk en je legt uit dat je je voor wil bereiden op de zondag. Laat je licht schijnen. Je kijkt niet mee naar die film met geweld en erotiek en je legt uit dat je niet op slechte gedachten gebracht wil worden. Laat je licht schijnen. Je drinkt geen alcohol of heel beperkt en je legt uit dat je niet wilt dat je lossier in je mond wordt en verkeerde dingen zou gaan zeggen of om verkeerde dingen zou gaan lachen. Laat je licht schijnen. Enzovoort, enzovoort.

En wanneer schijnt dat licht het meest? Als het je wat kost, aan geld, positie, vooruitgang, en je blijft toch trouw. Als je erom gesmaad wordt, om uitgelachen wordt, om in een kwaad daglicht wordt gesteld, en houdt het toch vol. Je volhard erin ook als het je smaad en verachting oplevert. Dan kan het zijn dat mensen ons smaden en uitlachen en toch, diep in hun hart zonder het direct te laten merken, onder de indruk zijn. En erkennen dat dat geloof toch wel heel bijzonder is. Iets wat zij missen en daarom misschien juist kwaad worden. Maar je laat zien wat de Heere je waard is. En anderen zullen erkennen dat je wel een bijzondere God moet hebben die je hiertoe in staat stelt. Om jezelf te verloochenen, om jezelf ervoor over te hebben. Wees eens eerlijk: zouden mensen door ons leven wel eens onder indruk komen van God? Zijn wij een maan die laat zien dat de zon er wel moet zijn? Verlangt u dat niet? Met zondag 46 van de catechismus: Uw Naam worde geheiligd. Geef dat wij U recht kennen en dat wij al ons leven zo inrichten dat Uw Naam om onzentwil niet zal worden gelasterd, maar geprezen en geroemd.

Ja, zegt u, en ik herken dat, dat is niet zo bemoedigend vanavond. Ik word er niet direct door vertroost. Ik word er heel klein onder, verdrietig van. O wat is mijn leven donker, wat is het krachteloos. Heere, wat komt U aan mij tekort. Wat U voor mij deed en overhad, en wat ik dan teruggeef, ik schaam me diep, ik ben bedroefd vanwege mijn zonden.

Hoor: Zalig zijn die treuren, want zij zullen vertroost worden.

Amen